

הפייאודלים

התלוצץ עיתונאי שסיקר את ועידת מיפלגת העבודה למען עיתונו: "אאני כבר מתגעגע בחזרה אל שילטון הליכוד!"

עידתונאי הטלוויזיה צדקו בהחלט כאשר טענו כי מבחינה מיקצועית טהורה היו צריכים לשדר את מהלך הוועידה כולה בשידור חי. זה היה "אירוע תיקשורתי" כמי שאומרים המידים. לשון אחרת: אירוע בידורי להמונים, שהצטיין בכך הפממנים הדרושים לגוריו הפקרנות ולבידוי נעים בסאטון. במרכז האירוע עמדה ההתמודדות האירית בין שניים, כמו בתחרות של התגור ששות או איגרוף. זה המיד טוב, זה דרמאטי. יש מומנט אישי חזק. אפשר לעי קוב אחרי הבעות הפנים של המתגוששים. להשתתף בקריאות הקרב של הקהל הר צמא-לדם. להצטרף לחובבים של קבוצה זו או אחרת. להשתתף בשימחת המנצח. ההפקה לא חסכה באמצעים. הובאו שר קניאופי מנוסים, בווימו סצנות מתוחכמות של הצצה-כביכול אל מאחרי הקלעים, גוייסו המוני ניצבים. הכל בוצע כראוי. האירוע שודר בשיר דורחי ברדיו, ובאחוריה גם הוקרן על המירקע. התיקשורתנים בטלוויזיה, ברדיו ובעיתונות היו מרוצים. הקהל קיבל את שלו והיה מבוסס. הכל הסכימו שהיה זה אירוע תיקשורתי מספק ומנהג.

היה דמות ייצוגית בלבד, ללא כוח. באימפריה של העבודה המצב דומה מאוד. יש בה מלך החסדתי רות ונסיכיה, דוכסי המחוזות, הי רוזנים של מועצות-הפועלים ועיירי רות-הפיתוח, האכירים של העדות והחמולות. לכל פיאודל כיברתי שילטון גרוזה או קטנה. שימעון פרס, שהודיע כי "אינו משחר לכתר" (דימוי מעניין, הלכות מהווי האימי פריה של הימים ההם), הצליח להרכיב את הקואליציה המנצחת. הבארונים של הקיר בוץ המאוחד לא הצילו את רבין. הדבר לא יפריע להם לחזור אל זירת ההתי גוששות, ולצרף את עוצמת אתונותיהם לסיעה זו או אחרת. המשתתפת במאבק. כל אחד מן הפיאודלים האלה, הגדלים והקטנים, השיג את כוחו באמצעות שלי טה על ציבור כלשהו. קבלני-הקולות באו במקום שכירי-החרב. הבחירות הפנימיות תפסו את מקומם של ההתנגשויות האלי מות המתמידות בין האבירים-השודדים. השימחת הן שונות. המטרה נשי ארה אותה המטרה: חטיפת חלק גדול ככך האפשר בשילטון ובהנאו תיו.

על רקע זה נוצרות סיעות, המתפלגות ומתאחדות שוב בצורה חדשה. שום דבר אינו מאחד אותן, מלבד התאוה העיתומה לשלל. אין כל יומרה של רעיון או הש קפה. הדוכס שפייר, שהוא נץ קיצוני, מוכן להתאחד עם הבארון שריד, היונה הצחורה. זאב מוכן לדור לשעה קלה עם כבש, כדי לשלול יחדיו את השלל מפי השועל. הנסיך של קריית-שבע מוכן לכ רות ברית עם הרוזן של קריית-תשע, מול איום הדוכס של קריית-חמש. פרס נבחר מפני שיש לו תכונה חשור בה אחת, החסרה כליל לרבין: הכישרון לשחות באגם זה. הוא רץ אל הסניפים, כרת בריתות עם הבארונים המקומיים. הוא הנציג האמיתי של הפיאודלים.

היא היתה רחוקה מאוד מלהיות קדושה. על מיפלגת העבודה היה וולטייר אומר, בוודאי, ש"אינה מיפלגה ואין לה קשר לעבודה". וגם הפעם היה צודק. אין זו מיפלגה, כי מיפלגה היא גוף פוליטי חי, בעל רעיון ויעוד. המייצג הש קפה מסוימת ו/או שיכבה חברתית מסוימת. ואילו מיפלגת-העבודה משוללת כל רעיון, כל השקפה מאחדת, כל פיר תרון מוסכם לבעיות המדינה והחברה. אין היא מייצגת את האינטרסים של שום שיכ בה, מלבד המעמד המורכב משליטה ומעסקניה. ואשר לקשר בין מיפלגה זו ובין "עבר דת" — היכן הוא? יש כמה סוגים של עובדי-כפיים בישראל: בני-עדות-המזרח,

הדוכסים: אוזן מהמושבים וברעם מירושלים

שמשלות-המערך הביאו אותם ארצה ושכחו אותם למחרת-היום; ערבים יש ראליים, שדוכאו על-ידי ממשלת-המערך מאו הפקעת-האדמות העצומה בראשית המדינה ועד לפתיחת-האש ביום האר מה; וערבים מן השטחים הכבושים, שממשלת-המערך שללה מהם את זהותם הלאומית ואת צלמם האנושי, עד כדי הפיכתם ל"בשר-עבודה". ואשר לעובדים האחרים, השכירים בעי ליהזכירות — מה לא עשה המערך, בימי שילטונו, כדי להגדיל את הפער בינם ובין הפרוטקציונרים למיניהם, ספסרי-הבורסה, הבעלים המאוסים של המפעלים הי מאושרים, ושאר טפילים למיניהם? אנה שמנו כימי המערך, שיני שגו בימי הליכוד, ומוכנים עתה כהחלט לחזור אל אמה "עבודה".

האגודה המיקצועית של העסקנים הלכה להמליך את הקיסר החדש, והם עשו זאת כמו האצילים הגרמניים שבחרו ב"קיסר הרומאי הקדוש". ברייך הגרמני הראשון (אותה "אימי פריה רומאית קדושה") התרוצצו מלכים, נסיכים, דוכסים ולוונגים. לכל פיאודל הי תה פיסת-שילטון, כיברת-אדמה שבה הוא היה השליט. מיספר חיילים-שכירים אשר סרו למרותו. בוועידה הארצית, שכונסה כדי לבחור בקיסר חדש, נכרתו בריתות בנות-יום וקואליציות של הרגע. סיעות קמו ונעלמו כצמח הקיקיון של יונה. לבסוף הצליח אחד מהם לגבור על יריביו ולשים על ראשו את הכתר המירי חל — מבלי לזכות בשילטון של ממש. כי השילטון נשאר גם לאחר מכן בידי האצילים, אשר הבריתות החולפות ביניהם קבעו את יחסיהן-הכוחות באימפריה. הקיסר

"אמין"? מה היתה, "התדמית" של יצחק טבנקין? אין אף שמץ של הבדל בין גישתם המדינית והחברתית של פרס ורבין. מי טב היועצים, אנשי יחסיה-ציבור והתמלי לנים לא הצליחו להכניס לנאויהם אף קורטוב של ויכוח אמיתי, שאינו אישי. לא לגבי "האופציה הירדנית", לא לגבי תוכנית-אלון האומללה, לא לגבי הפלס-טינים, לא לגבי טיב המהפך הכלכלי הדרוש, לא לגבי חלוקה חדשה של ההכ נסה הלאומית. ככך התמודדות-המערך הזאת, רמויות תחרותיות-הופ, היה רק הי כט אחד שהיה בו עניין: צורת ההכרעה. מי הכריע? איך הכריעו? מה היה טיב הציבור הזה שג אלפי הצירים, שהתפקד ליד הי קלפי?

המיפלגה השולחת עתה את ידיה אל השילטון היא אגודה מיקצועית של עסקנים. העסקנים המיקצועניים הם שי המליכו את פרס, "המנגנון". יש דימוין מעניין בין בחירת יושב ראש מיפלגת-העבודה ובין בחירת הקיסר של "האימפריה הרומאית הקדושה" בימי הביניים. זה מתבטא אף בשמות. על "האימפריה הרומאית הקדושה" אמר וולטייר שהיא "לא היתה אימפריה, לא רומאית ולא קדושה". היא לא היתה אימפריה, מפני שלא היתה אלף אוסף של נסיכויות עצמאיות, ולקיסר לא היה כימעט שום כוח-שיל טון. היא לא היתה רומאית, אלא גרמנית.

מסך? לא, אין להוריד אותו ברגע שההצגה נגמרה. להיפך, זהו הרגע להרים אותו.

יש להתכונן בה היטב, כמיפי דגה זו שהתגלתה בוועידתה. היא מתכוננת לקבל לידה, כימעט בכל רגע, את השילטון במדינה. היא תובעת לעצמה שילטון מוחלט, באמצעות רוב מר נומנטלי בכנסת הבאה. שימעון פרס דיבר על רוב במדינה שיהיה דומה לרוב שלו בוועידה — יותר מ-70%. **למעשה מתנהגת המיפלגה כאי זו כבר וכתה כבחירות, ולא נותר אלא לעבור את הליך הבחירות.** איני בטוח שביטחון מוחלט זה הוא במקומו. עוד יכולים לקרות דברים מכא ועד לבחירות, למשל, מלחמת קטנה בין לבנון, שתחזיר את אהבת ההמון לחרות. פעמים כה רבות הגיע שימעון פרס עד לסף הניצחון, וברגע האחרון הוא נשטט מידי, עד כי יש צפייה כמוסה להישנותה של תופעה זו גם הפעם. **במיתולוגיה הישראלית ממדא שימעון פרס את תפקידו של טאני טאלוק, ואזוי של סיספוס.** אך בהעדר נס כזה, תיערכנה בעוד כמה חודשים הבחירות לכנסת התשעית, ובבחירות אלה ינצח המערך. השילטון החדש אשר יקום אז לא יהיה שילטונו של שימעון פרס, אלא של מיפלגת העבודה. **איך היא נראית עכשיו?**

מיפלגת-העבודה נראית כיום בדיוק כפי שנראתה לפני ארבע שנים, כאשר הבוחר הישראלי מאס בה. **לא חל בה שום שינוי שהווא.** מבחינה זו, המאבק בין שימעון פרס ויצחק רבין כלל אינו רלוונטי. המערך סולק מן השילטון אחרי כהונתה בת שלושה-השנים של ממשלת רבין, שבה כיהן פרס כשר השני בהשיבותו. ברגע האחרון הועמד פרס בראש הרשימה, והוא הוי ביל אותה למפלה. קשה מאוד לחלק את האחריות בין השניים. **גם עתה, זהבדלים כיניהם הם מיוצרים, והם מצטמצמים כמיני לים כמו "אמינות" ו"תדמית".**